„UNIVERSUL" IN ARDEAL

Sărbătorirea zilei de 3—15 Mai la Blaj

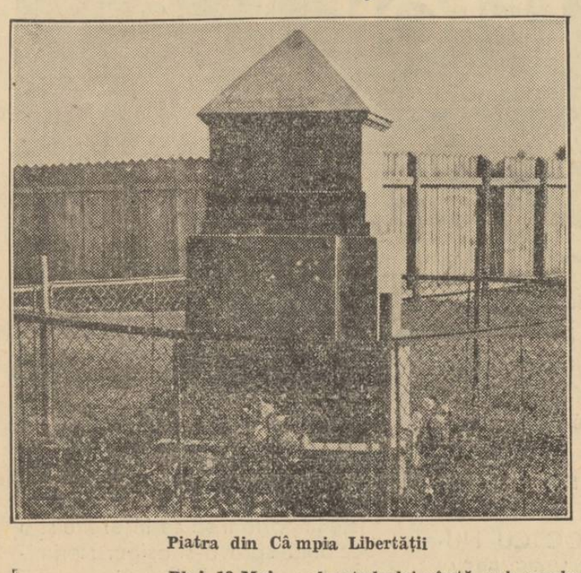

Piatra din Câmpia Libertății

Blaj, 18 Mai

Una dintre zilele cari au dus la unirea cea mare este și 3/15 Mai 1848, ziua în care a isbucnit pe câmpia dela Blaj, focul puternic al conștiinței, demnității și mândriei naționale, a cărei flacără s'a ridicat sus de tot, încălzind sufletele românilor de pretutindeni. Pe câmpia dela Blaj, în ziua de 3/15 Mai 1848, s'a sădit în sufletele celor 40.000 de români, floarea aleasă a unirii de neam, floare sădită de acești români întorși la vetrele lor, pe toate meleagurile locuite de români, și îngrijită cu sfințenie ne-a dat rodul său bogat în 1 Decembrie 1918.

S'au scurs dela măreața adunare de pe câmpia de la Blaj (astăzi Câmpia Libertății), nouăzeci de ani. Strămoșii cari au pregătit-o au trecut în lumea celor drepți lăsând-o nouă ca moștenire sfântă. Generațiile de astăzi, cari au trăit ziua cea mare a unirii dela 1 Decembrie 1918, s'au mai gândit la această zi abia 10 ani după unire, când se sărbătorea cu însuflețire de toată suflarea românească, pe Câmpia Libertății dela Blaj, amintirea zilei de 3/15 Mai 1848. Astăzi, trece neobservată această zi, doar lumea de școlari, cari privesc zi de zi, simbolica „Piatră a libertății" de pe câmpia dela Blaj, încearcă să opreasca puterea uitării, care vrea să acopere amintirea zilei de 3/15 Mai 1848.

SERBAREA DEPE STADION

In zorii zilei, orașul întreg, în haină de sărbătoare, Tricolorul fâlfâe pe toate edificiile, scăldat în razele unui soare frumos de Mai.

La orele 10, dangătul clopotelor dela catedrală străbate văzduhul, chemând lumea la rugăciune. Liturghia este săvârșită de păr. dr. Victor Macaveiu, vicarul sf. mitropolii în sobor de preoți, iar corul mixt al catedralei cântă, sub conducerea d-lui prof. C. Cherebețiu.

Sunt prezenți la sfânta slujbă, lume multă din oraș și jur, apoi elevii dela școlile din Blaj și oaspeți d-nii: Ion Mihalache, Virgil Madgearu, Aurel Dobrescu-Făgăraș, prof. Jinga-Cluj, Micșa-Dej, Ion Vescan-Tg. Mureș, Ilie Lazăr-Satumare și alții.

După terminarea serviciului divin din catedrală, lumea se îndreaptă spre stadionul de pe Câmpia Libertății, unde s'a desfășurat serbarea de comemorare a zilei.

Programul serbării începe cu Imnul Regal, cântat de fanfara școalei normale de băeți, sub conducerea d-lui prof. C. Cherebețiu.

Discursul festiv a fost rostit de d. prof. dr. Stelian Manciulea, subdirectorul liceului de băeți „Sf. Vasile", care arată evenimentele politice internaționale și starea poporului românesc în preajma revoluției din 1848, apoi pregătirea adunării de pe Câmpia Libertății, și rolul mare ce l-a avut această adunare în desvoltarea evenimentelor de mai târziu, până s'a ajuns întregirea cea mare din 1918.

Programul continuă cu: Fragment din discursul lui Simion Bărnuțiu, ținut pe Câmpia Libertății în 1848, rostit de d. Turdean Sabin, teolog an. IV, „Astăzi cu bucurie", cântat de corul școalei normale de fete; Alexandri: „Sentinela Română" recitată de elevul V. Fănes, cl. VIII; terminându-se cu „Deșteaptă-te Române" cântat de întreaga asistență.

La sfârșitul serbării, toate școalele aflate pe stadion defilează prin fața tribunei, defilare primită de I. P. S. S. mitropolitul Alexandru și d. col. Ștefan Iotta, prefectul județului, întreagă serbarea luând sfârșit într'un entuziasm al mulțimii.

Inchiderea cursurilor de țesătorie din comuna Gurahonț-Arad

Arad, 16 Maiu

După cum se știe, camera de agricultură din localitate a organizat, cu concursul gimnaziului industrial, o școală țărănească de țesături. Cursurile acestei școli au durat timp de două luni, ele fiind închise Duminică, printr'o serbare la care a participat populația satului și mulți oaspeți din comunele vecine.

Serbarea de închidere a început dimineața printr'un serviciu divin și a continuat printr'o serbare străjerească, în curtea clădirii camerei de agricultură unde s'au ținut cursurile. Serbarea a fost pregătită și organizată de străjerii din Gurahonț, cu participarea stolului de străjere dela gimnaziul industrial din Arad și o centurie din stolul străjerelor de la liceul de fete „Elena Ghiba Birta". Dintre arădani, au participat la serbare d-na Florica Bucurescu, directoarea liceului de fete; d-ra Irina Popescu, directoarea gimnaziului de fete; d-nii Ascaniu Crișan, directorul liceului de băeți; ing. Pavel Grecu, din partea camerei de agricultură, etc.

La serbare au vorbit: d-na Florica Bucurescu, despre rolul cursurilor de țesut, d. Ascaniu Crișan, despre importanța străjeriei, iar d. ing. Pavel Grecu a mulțumit, în numele camerei de agricultură, pentru concursul dat.

După amiazi a fost o frumoasă serbare culturală, care, seara, a fost închelată prin coborârea pavilionului străjeresc, la care au participat și oaspeții din Arad.

Cele peste 30 eleve cari au frecventat cursurile de țesut, au primit câte o fotă, lucrată la școală. Darul a fost făcut cu scopul de a încuraja și a face propagandă pentru costumele și țesăturile cu motive naționale.

Prețuri maximale la Oradea

Orade, 16 Mai

Dela o vreme, piața Oradei s'a scumpit enorm.

Motivul acestor urcări zilnice este cu siguranță, setea de câștig rapid a celor cari au știut să exploateze totdeauna nevoile consumatorului.

Ca să se pună capăt acestei situații, municipiul Oradea a trecut la uzitatul mijloc al prețurilor maximale.

Pâinea semineagră ajunsese la un moment dat la 11 lei kg. pâine neagră nu se punea însă în comerț, cu toate că brutarii s'au învoit s'o fabrice.

Municipiul a fixat prețul pâinei albe la 10.50 lei kg., pâinea semialbă la 9,50 lei, iar pâinea neagră, care, repetăm, nu se găsește pe piață, 7 lei kg.

Și așa prețurile sunt destul de ridicate.

Ne gândim la unele internate, cari au o alocație de hrană, pentru interni, de 15—17 lei pe zi. Când numai pâinea costă 9,50 lei cu ce se va acoperi restul de cheltueli de hrană?

Făina a fost fixată astfel: tip. 0 cal. I loco, moară, lei 10,40 kg., în detaliu lei 11 kg. cal. II loco, moară, lei 9,80 kg.; în comerț lei 10,50; semialbă tip IV la moară 9,40 în comerț lei 10 kg. iar făina neagră, tip VI la moară cu 7 lei iar în comerț cu 7,50.

Lemneze: vagonul de cer și carpen, cal. I cu 6,500, iar cal. II cu 6,100. Fagul și gorunul cal. I cu 5,700 lei vagonul, iar cal. II cu 5200 lei vagonul.

Carnea: vită cal. I 22 lei kg.; cal. II 18 lei, junc 25 lei kg.; vițelul sugaciu cu 32 lei kg.; carnea de porc 28 lei kg.; osânza 36, 36, iar untura 38 lei kg.

Rămâne acum ca autoritățile noastre să aibă grije ca aceste articole maximalizate să nu lipsească de pe piață, și să controleze atât calitatea lor, cât și cinstita cântărire, — spre folosul unei populații nevoiașe care abia mai poate face față nevoilor vieții.

—x●x—

Din Avrig

CONFERINȚA. — In ziua de 14 c., folcloristul și publicistul Gheorghe Cernea, din Paloș-(Târnava-Mare) a vorbit, cu ocaziunea coborîrii pavilionului național, despre poezia populară și bogăția folcloristică a Ardealului și rostul lor în viața spirituală a poporului.

Cum se scrie istoria de unguri

Sau cum denaturează adevărul un ziar minoritar din Arad.-Blocul italian donat Seghedinului

Arad, 16 Maiu

Abia a trecut o săptămână de când d. Romulus Seișanu, a arătat într'un articol — „Gringoire" despre amiralul Horthy — efectele propagandei unguresti în străinătate și eroarea în care se complace marea revistă franceză, când afirmă că în Ungaria comunismul a fost învins de amiralul Horthy, că un fapt vine să dovedească temeinicia afirmațiunilor făcute de d-sa. Și partea curioasă a lucrurilor este că dovada nu vine de astă dată din străinătate, ci de aci dela noi, dela ziarul *„Aradi Közlöny"* care cunoaște tot așa de bine ca și noi, adevărata stare a lucrurilor. O cunoaște, dar aceasta nu e suficient, pentru că nu o admite. Și ne admițând-o, se poartă în consecință și publică în numărul său de Duminică, o corespondență din Seghedin, cu titlul: *„Mussolini a donat Seghedinului un bloc de marmoră de 10 metri cubi"*. Iar în subtitlul explică: „Din prețiosul bloc de marmoră se va face o statuie în amintirea zdrobirii bolșevismului". Urmează articolașul — în total 40 șire — care în rezumat, spune următoarele: dr. Pavel Bokor, președintele comitetului antibolșevic din Seghedin, a primit din partea contelui Vinci, ministrul Italiei la Budapesta o scrisoare prin care-l incunoștiințează că Mussolini a donat Seghedinului un bloc de 10 metri cubi de marmoră de Morrupino pentru ridicarea unei statui în amintirea contra-revoluției. In continuare, articolul arată că acest comitet anti-bolșevic în timpul revoluției a fost cuibul unde s'a pregătit resurecția națională. Mai târziu, comitetul și-a încetat activitatea, iar în 1936 a început-o iarăș. In Decembrie 1936, comitetul a cerut d-lui Mussolini să-i doneze un bloc de marmoră din ținutul Doberdo-ului, unde atâta sânge unguresc și italian s'a vărsat în timpul războiului, pentru a ridica un monument în amintirea isbucnirii contra revoluției. Articolașul se încheie precizând că blocul de marmoră primit va fi așezat înaintea primăriei Seghedinului și din el se va ridica un monument soldatului necunoscut.

După cum se vede, articolașul lui „A. K." cuprinde mai multe inexactități și aprecieri vădit tendențioase.

Afirmația din subtitlu că se va ridica un monument în amintirea zdrobirii bolșevismului, nu primește prin nici un cuvânt confirmare în corpul articolașului, ci rămâne singură, cu scopul de a sugera în mintea și sufletul cititorului, minciuna că ungurii au fost acei cari și-au scăpat țara de pericolul roșu și a hoardelor conduse de evreul Bela Khun. Scopul acestei tentative este de a scoate din amintire adevărul istoric al campaniei de purificare întreprinse în câmpurile ungare de armatele românești, campanie al cărei final a fost ocuparea Budapestei și întronarea ordinei în întreaga Ungarie. Trântirea acestui subtitlu, fără nici un rost în aparență, face parte din mijloacele de denigrare și răstălmăcire a adevărurilor privitoare la români, pe care presa minoritară din Ardeal le întrebuințează de atâta timp în văzul tuturor, fără ca cineva să se sinchisească de ea și să-i pună zăgaz.

Că cele de mai sus corespund adevărului, ne dovedesc alte două afirmațiuni cuprinse în cele 40 șire ale articolașului publicat în „A. K." Una este: „...blocul a fost donat Seghedinului pentru pregătirea monumentului în amintirea contra-revoluției"; iar a doua: „blocul va fi așezat în fața primăriei Seghedinului și din el se va ridica monumentul de omagiu pentru soldatul necunoscut".

Iată deci, că ziarul singur, prin publicarea acestor două afirmațiuni, desminte — aceasta este un fel de a vorbi! — cele cuprinse în subtitlu. Dar în cazul acesta de ce l-a pus, căci adevărul pare să fie cuprins numai în ultima afirmațiune? L-a pus pentru că așa i-au dictat ziarului interesele sale și atitudinea sa dușmănoasă față de noi.

Adăugând această „mică lipsă de delicateță profesională" a ziarului maghiar arădan, la cele scrise de „Gringoire" și alte organe de publicitate din streinătate, se poate vedea ușor, că e vorba de un întreg sistem, de denaturare a adevărului istoric în ce privește stârpirea bolșevismului din Europa Centrală. Dar care poate fi acest scop? E simplu: ștergerea meritului României de a fi curățit Europa Centrală de pericolul bolșevismului și trecerea lui asupra Ungariei.

Cunoscute fiind aceste lucruri, serviciile noastre de presă trebue să intervină pentru ca adevărul istoric să fie respectat, pentru că „nu așteptăm dovezi de recunoștință din partea celor ce au beneficiat de intervenția României în Ungaria", cum a pretins — atât de just — și d. R. Seișanu, în citatul d-sale articol, ci respectarea adevărului istoric.

Pelerinaj la mormântul lui Gheorghe Lazăr

Avrig, 16 Mai

Duminică 15 c., liceul de băeți din Sibiu, care poartă numele lui Gheorghe Lazăr, a făcut un pios pelerinaj la mormântul marelui animator al sufletului românesc.

Dimineața un grup grup de elevi ai liceului din Sibiu, însoțiți de d. Ion Isac și Petre Andreescu, precum și de d-nii Hociotă și Bălțat, au luat parte la liturghie, în biserica ortodoxă din localitate după care au ieșit, în curtea bisericii, la mormântul marelui dascăl.

Aci, preoții Traian Maxim și Grigorie Chialda au oficiat un parastas pentru pomenirea marelui apostol, răspunsurile fiind date de corul „Astrei" din localitate condus de d. înv. Ștefan Bucșia.

A luat parte toate autoritățile civile și militare, străjerii șc. primare, învățătorii, reprezentanții tuturor societăților din localitate și un foarte numeros public din Avrig. A vorbit despre: „Gh. Lazăr, ca pedagog național" elevul de cl. VII-a Mircea Aleman.

In timp ce corul întona „In veci pomenirea lui", o delegație a liceului a depus pe crucea mormântului o frumoasă coroană de flori naturale.

De aci, convoiul s'a îndreptat spre piață, unde într'un splendid parc se află bustul marelui cărturar și redeșteptător al conștiinței naționale

Tineretul și îndrumătorii săi s'au descoperit cu evlavie în fața marelui apostol.

Conferința administrativă dela prefectura județului Năsăud

Bistrița, 16 Mai

In sala festivă dela prefectura județului Năsăud, din Bistrița s'a ținut o conferință administrativă la care au luat parte d-nii: Virgil Ionescu Darzeu, director în direcțiunea pășunelor, maior Cosma Traian, locțiitorul d-lui prefest al județului Năsăud, colonel Petrescu, prefectul județului Someș, Gheorghe Tănăsescu, Șt. Spătaru, inspectori generali, Predescu D., Bergheanu V., Dimitriu St., inspectori în ministerul de agricultură și domenii, inginer agr. I. Rădulescu, directorul serviciului agricol Sălaj, Gavril Moraru, directorul serv. agr. Someș, ing. agricol Petre Mitrofan, directorul serv. agr. a jud. Năsăud, agronom reg. pretori, notari și primari din județ.

Conferința a fost prezidată de d. Virgil Ionescu Darzău, director în direcțiunea pășunelor din ministerul de agricultură și domenii.

D. maior Cosma, comandantul legiunei de jandarmi din Bistrița și locțiitorul d-lui prefect colonel Dumitrache, după ce salută pe cei prezenți declară ședința deschisă.

D. director, Virgil Ionescu Darzău, descrie situația pășunelor din țară, arătând în cifre progresul realizat în această ramură economică națională.

D. inginer agr. Petre Mitrofan, directorul serv. agricol din Bistrița, după ce a descris situația pășunilor din județul Năsăud, a făcut următoarele propuneri: reglementarea introducerii vitelor la pășunat în comparație cu capacitatea de producție a pășunei, adaptarea unui sistem rațional de pășunare și aplicarea unui tratament civilizat vitelor și păstorilor, întrucât se găsesc la munte vitele cât și păstorii lipsiți complet de adăposturi, facerea de grajduri adăposturi pentru păstori și conservarea produselor laptelui în vederea unei mai bune valorificări; curățirea de mărăcini, tufișuri, merișori și alte plante ce împiedecă pășunatul și desvoltarea ierbei, grăparea pășunelor în fiecare primăvară; secarea porțiunilor mocirloase, semănarea suprafețelor rămase golașe cu semințe de iarbă din speciile cele mai bune și acomodate regiunei, gunoirea terenurilor slabe cu gunoi animal rezultat dela reproducători și cel adunat în strunci sau staniște; construirea de stâne sistematice; plantarea pășunilor cu pomi fructiferi de preferință nuci, etc.

D. ing. agronom Gavril Moraru, directorul serv. agricol al jud. Someș, a arătat lucrările de îmbunătățire realizate pe pășuni în anul 1937/938.

D. ing. agronom I. Rădulescu, directorul serv. agricol din jud. Sălaj, a expus situația pășunilor din jud. Sălaj și a propus îngrășarea pășunilor obținute prin reforma agrară și a se lua măsuri din partea ministerului ca pășunile comune să fie sub controlul și administrația numai a ministerului de agricultură, directiunea pășunilor și nici decum să aparțină controlului a 4 ministere.

D. Emil Fedorca, dr. notar Lolici din comuna Heidendorf, d. agronom regional V. Ardeleanu, d. maior Cosma Traian, comand. leg. de jand,, d. notar Ștefan Bărbos, d. notar Henning, d. Traian Rădulescu, șeful regiunii agr. din Bistrița, d. pretor dr. St. Pop, d. Traian Răsulescu, șeful regiunei agricole Bistrița, d. ing. agronom Petre Mitrofan, directorul serv. agr. a județului Năsăud, și d. pretor Dan, au dat explicații și au făcut diverse propuneri.

Origina popoarelor ariene

Conferința d-lui prof. Ion Hurdubețiu

T.-Mureș, 15 Mai

In cadrul conferințelor, organizate de soc. „Tinerimea Română" C-tin Romanu-Vivu", a vorbit, eri seara, la palatul cultural, d. prof. Ion Hurdubețiu despre origina popoarelor ariene.

Subiectul acesta având un caracter rassist, conferențiarul a definit rassele conform teoriei lui I. A. Gobineau, arătându-le și pe hartă. Oricare ar fi însă criteriile de definire a rassei, cefalic, glotic sau cromatic nu se poate vorbi de rasse pure. Dacă luăm drept criteriu indicele cefalic vedem că chiar la germani, cari susțin purismul, massa e dolihocefalică, iar sudul e brahicefal. Criteriul glotic își are și el insuficiențele lui, fiindcă dacă evreii vorbesc un dialect german, idișul, asta nu însemnează că ei sunt arieni.

Cel mai potrivit criteriu în definirea rasselor rămâne tot criteriul cromatic, care este în funcție de mediul geografic. Conform acestui criteriu avem rasse de culoare albă, galbenă sau neagră.

Oamenii de rassă albă se mai numesc azi în cărțile de știință arieni, indo-germani sau indo-europeni.

Din 1816, de când filologul german F. Bopp a dovedit asemănarea dintre limbile indiană pe deoparte și limbile albilor din Europa pe de altă parte, s'a scris foarte mult despre aceste neamuri de limbă indo-europeană.

Dacă din studiul limbei se poate trage azi concluzia că odată și odată toate neamurile de rassă albă au trăit împreună, nu se poate în schimb ști cu certitudine, locul de baștină al indo-europenilor sau arienilor. Învățați care au căutat să deslege taina originii popoarelor ariene au emis vreo opt teorii până acuma. Cea mai veche teorie îi aducea pe arieni din Asia, din jurul Pamirului. Sven Hedin a arătat însă că un loc așa de neprielnic vieții omenești nu putea fi leagănul rassei albe.

Din aceste motive s'au căutat alte ținuturi, dar nu în Asia ci în Europa. Și aci s'au emis mai multe păreri, unii susținând stepa rusească iar alții șesul germano-polon ca patrie primitivă a arienilor. *Hirt în opera sa „Die Indo-germanen" aduce argumente convingătoare în favoarea ținuturilor baltice.*

Intre aceste argumente cel mai celebru e argumentul *fagului.* Fagul nu crește decât la Apus de linia Königsberg—Odessa și cum mai toate limbile ariene îl numesc la fel aproape, însemnează că ele și-au trăit copilăria lor într'un ținut cu fagi.

Germanii, însă, și în special Alfred Rosenberg, în cartea sa „Mitul veacului al XX-lea" nu mai discută problema pur științific, ci i se dă și o latură utilitaristă. El invoacă dreptul rassei germane de a stăpâni lumea și în special de a domina rassa slavă, care s'a monglizat. Hitler în „Mein Kampf" afirmă același lucru. După germani, toți albii europeni ar fi niște corcituri bune de exploatat și dominat, uitând că ei înșiși au mult sânge strein, romanic la Sud și slav la Răsărit.

Dintre publicul care a ținut să ia parte la această conferință s'a remarcat prezența d-lui general al diviziei XX Georgescu-Pion, colonel Cicerone Dobrotescu, d. A. Dupont directorul liceului „Papiu", profesorii Ion Bojoru, Popescu-Uda, Oancea, Zamfir și un numeros public școlăresc.

ȘTIRI DIFERITE

ARAD

UNDE DUCE GELOZIA. — Aurelia Moțiu, din str. Rusu Sirianu, a reclamat poliției pe femeia Maria Morsel din str. Rahovei, pentru că i-a aruncat în ochi soluție de sodă caustică, producându-i arsuri grave. Motivul acestui atentat este gelozia.

SPARGERI. — Susana Heretz Szabo, din str. Miron Costin, a reclamat poliției că în timpul lipsei sale de acasă, locuința i-a fost spartă și din ea i s'au furat bijuterii și bani, în valoare totală de 40.000 lei.

— Duminică pe la amiazi, necunoscuți au pătruns, cu ajutorul unor chei false, în locuința văduvei lui Carol Weisz din str. Mureșanu, de unde au furat suma de 28.000 lei ce o avea într'un dulap și bijuterii în valoare de 10.000 lei.

PRINDEREA UNUI EVADAT. — Poliția a reușit să prindă pe Iosif Nedelea, care a reușit să evadeze de pe coridorul tribunalului. Cu actele dresate a fost înaintat Luni dimineața parchetului.

AGRESIUNE. — Mihail Tenczlinger, din str. Oituz, a fost găsit în apropierea oborului în stare de inconștiență și plin de sânge. Rănile nefiind grave, a fost dus la poliție, unde s'a constatat că era beat. Fiind întrebat asupra împrejurărilor în care a ajuns acolo, a declarat că s'a îmbătat într'o cârciumă din apropiere, iar la ieșire a fost atacat cu cuțitul de un necunoscut, care l-a și jefuit de suma de 500 lei ce o mai avea asupra lui.

ADUNAREA GENERALA A SOCIETAȚII DE CRUCE ROȘIE. — Secția locală a societății de Cruce Roșie și-a ținut Duminică adunarea generală, sub prezidența P. S. Sale episcopului dr. Andreiu Magieru. S'au citit rapoartele de activitate, asupra gestiunii financiare și a comisiei de cenzori. Din aceste rapoarte se constată că secția locală a menținut și în anul trecut colonia de vară dela Săvârșin, unde se adăpostesc copii săraci, școala de vagabonzi, etc. Urmând să se aleagă un nou comitet, adunarea generală a ales președintă activă tot pe distinsa intelectuală d-na dr. Botiș, a cărei activitate în cadrele societății de Cruce Roșie este bine cunoscută și foarte apreciată. După alegerea președintei comitetul a fost completat prin câteva persoane în locul altora plecate din localitate. S'a mai hotărât clădirea unui cămin pentru copii vagabonzi, iar pentru fondurile necesare în acest scop, secția va cere primăriei orașului și prefecturei județului, să-i acorde un împrumut pe un termen mai îndelungat.

RECENSAMANTUL COPIILOR IN VARSTA DE ȘCOALA — Luni dimineața a început în oraș recensământul copiilor cari au împlinit vârsta de școală. Recensământul este făcut de învățători și funcționarii primăriei. Lucrările vor dura până în ziua de 28 Mai inclusiv.

INSTITUTELE FINANCIARE AU REDUS DOBANZILE. — In conformitate cu dispozițiunile în vigoare băncile din localitate au redus dobânzile 1 și jumătate la depuneri și la 7 jum. la împrumuturi. In urma reducerii dobânzilor la depuneri, nu s'au înregistrat retrageri de depozite.

DELA SINDICATUL RESTAURATORILOR. — O delegație a sindicatului restauratorilor se va deplasa zilele acestea în Capitală pentru a rezolva diferite chestiuni ce privesc pe membrii săi. Intre altele, delegația va căuta să rezolve problema orei de închidere a restaurantelor din comunele rurale, cărora li se aplică un regim egal cu al cârciumilor, și, chestiunea privitoare la orchestra din restaurante. Delegația va fi formată din d-nii Ilie Mohor, Iosif Horvath și Adalbert Comoți.

SIGHET

ȘEDINȚA CONSILIULUI PAROHIAL. — Părintele Vască, vicarul episcopiei ortodoxe, a convocat consiliul parohial din Sighet, la reședința episcopiei.

In desbaterile ce au urmat s'au hotărît: trecerea asupra episcopiei a fondului de lei 1.400.000 pe care-l are parohia pentru construirea de biserică; trecerea asupra episcopiei a grădinei din centrul orașului, care este proprietatea parohiei, și construirea bisericii catedrale în piața Unirii, unde parohia are un teren donat de oraș.

Hotărirea consiliului parohial va fi adusă înaintea adunării parohiale, pentru ratificare.

INVAȚATORI DIN MARAMUREȘ, REUȘITI LA EXAMENUL DE DEFINITIVAT. — La examenul de definitivat dat înaintea comisiilor de la Oradea, au reușit următorii învățători din Maramureș: Bohotici Teodor, Comșa Ioan, Crăciunescu Nicolae, Chiș Victor, Costache D., Gălcescu Domnica, Griguță Ioan, Gulie Ilie, Fangli Gheorghe, Iordache Andrei, Iuga Gheorghe, Ludovici Elisabeta, Marina Mihai, Molea Florea, Mitutoiu Iuliana, Nemeș Gh., Nicolaescu Virginia, Predonescu Ilie, Radu P., Salahor Viorica, Sechel Vasile, Tănise Ioan, Tămășan Elena, Târgu Gh., Trepăduș Const., Turiaș Simeon, Vâlcam Petru, Vlad Gh., Apostol Gr. Const. și Apostol C. Maria.

NENOROCIRE. — Pe când fata Anuța Tăutu, din comuna Repedea, trecea pe o punte peste râul din comună, uitându-se în apă a ametit și a căzut în râu. Apa fiind mare, fata s'a înecat. Cadavrul ei a fost pescuit. Postul de jandarmi a avizat parchetul, care a autorizat înmormântarea.

FURT SIMULAT. — Steinmetz Marcu, din Rozavlea, a reclamat postului de jandarmi că i s'a furat mărfuri de 35.000 lei. Se pare că Steimetz este autorul furtului, — sau cum se spune și hoț și păgubaș.

INSPECȚIE. — Vineri a sosit în localitate d. inspector general financiar I. Țăranu, care a inspectat administrațiile financiare din localitate și a cercetat unele impuneri făcute de fostul administrator financiar Gardo, mutat disciplinar din localitate.

SERBARE ȘCOLARA. —Gimnaziul comercial din localitate a organizat o frumoasă serbare școlară, la teatrul orășenesc din Sighet. Au luat parte elevii școalelor din Sighet și un public numeros. Pregătirea serbării a fost făcută de d-șoara Olga Chiș, o distinsă profesoară .Serbarea a avut reușită frumoasă. Fondurile adunate vor fi folosite la o excursie.

Oradea

INSTALAREA AJUTORULUI DE PRIMAR AL MUNICIPIULUI. — Zilele acestea a fost numit ajutor de primar un avocat, fost magistrat, d. Justin Filip.

D-sa a și depus jurământul.

TURDA

STRAJERESTI. — Elevii străjeri și străjere dela școala primară din Urca, sub conducerea d-lui Ilie Bocșa, comandant străjer, au ridicat pavilionul național, de față fiind d. Emil Pop, comandant străjer, delegatul legiunii de străjeri din Turda; corpul didactic al școalei și părinții copiilor.

Solemnitatea s'a început cu oficierea serviciului religios și sfințirea pavilionului național. După ce s'a cântat imnul de învestire și s'a făcut învestirea elevilor străjeri, s'a cântat Imnul Regal, Tatăl nostru, Trei culori (Imnul nostru).

D. Ilie Bocșa a arătat ce urmărește străjeria.

A urmat o frumoasă șezătoare străjerească sub conducerea d-nei Labă și a d-lui Labă, înv. director și I. Bocșa, comandant străjer. Programul șezătorii a fost format din dansuri naționale, recitări, cimilituri, cântece străjerești, etc.

SPORTIVE. — Tineretul din Turda a urmărit orice manifestație sportivă ce s'a făcut la Cluj, de aceea de multe ori, chiar cu sacrificii bănești, s'au deplasat la diferite matchuri de foot-ball din acest oraș. Pentru Duminică urma să joace echipa Universitatea cu Dragoș-Vodă (Cernăuți). In acest scop un grup de tineri s'a deplasat la Cluj și până la venirea echipei Dragoș-Vodă au și scos bilete de intrare, dar cum matchul n'a avut loc, căci n'a venit la timp echipa, urma ca, lucru firesc, să li se restitue banii. Echipa „Universitatea" nu numai că n'a înțeles să facă un lucru atât de elementar, dar a și brutalizat pe acei ce-și pretindeau costul biletului, fapt ce-i pune în una dintre cele mai urâte lumini. Impotriva acestui procedeu grosolan se impun grabnice sancțiuni.

TOPLIȚA ROMÂNA

MANIFESTAȚIE TEATRALA. — Stolul liceului comercial din Tg. Mureș, a reprezentat în sala cinematografului din localitate o frumoasă comedie în trei acte.

Piesa a fost interpretată ireproșabil, sub direcția de scenă a d-nei profesoară Eugenia Ciontea, de următorii elevi din clasa VIII-a: d-nii C. Iordăchescu, d-na E. Ciontea, d-șoara Ecaterina Miclea, d-nii I. Timaru, G. Ichim, Șt. Hintea, E. Cocoș și Oct. Grama.

Sprijinul material și mai cu seamă moral — cu durere trebuie s'o spunem — a lipsit cu desăvârșire.

Interpreții, după o așteptare de aproape 2 ore, au fost nevoiți să înceapă jocul în fața unei săli goale.

Ne gândim că reprezentațiile unor inepții maghiare țin câte o săptămână, în fața unor săli pline, unde nu se sfiesc să vină și mulți români.

Cazul acesta se repetă. Toate manifestațiile de teatru românesc se bucură de slabă încurajare, chiar din partea noastră.

ZIUA TEMPERANȚEI. — Duminecă s'a serbat în localitate „Ziua temperanței".

In sala cinematografului, au vorbit despre pericolul alcoolismului din punct de vedere medical, social și moral d. dr. N. Vasu, medic de circumscripție și pr. A. Gliga. Cu date precise s'a arătat că în cursul unui an de zile, în Toplița se vând băuturi spirtoase în valoare de aproape 3.000.000 lei.

Cârciumile s'au înmulțit îngrijorător. In loc de 16 cârciumi cât ar trebui la o populație de 9000 locuitori, funcționează 38.

S'au luat măsuri de închidere a cârciumilor autorizate peste numărul legal.

CAREII-MARI

CONSFATUIRE. — D. primar al orașului a convocat la o consfătuire la primărie pe cetățenii cari au semnat un apel contra desființărei pieței pentru loc de biserică ortodoxă. D. primar a promis că va face tot posibilul ca să soluționeze în modul cel mai favorabil pentru interesele orașului, cetățenilor și al bisericei, care trebue făcută cât mai repede.

ADUNARE INVAȚATOREASCA. — Subsecția înv. Carei și-a ținut adunarea anuală. La orele 8 a fost liturghia pentru membrii decedați și parastas. La orele 11 a început în sala festivă a școalei normale de înv. adunarea. D. Alexandru Sabău președinte a deschis adunarea evocând figura lui O. Goga.

S'au desbătut problemele: „Organizarea școalei normale" rap. d. I. Vereș și „Rolul socialmutual al asociației etc." rap. d. I. Diaconu.

Tg.-MUREȘ

HOȚI PRINȘI. — La Toplița, comerciantul Iacob Schwartz a fost victima a doi hoți, cari i-au furat diverse mărfuri din prăvălie. Primul, prefăcându-se că vrea să cumpere, pe când se tocmea, a trecut pe la spate lucrurile furate celui de al doilea, care la un moment dat a dispărut din prăvălie.

Cel de al doilea de asemenea, neconvenindu-i prețurile, a părăsit magazinul.

După plecarea lor, negustorul a observat că a fost furat, și s'a plâns jandarmilor.

Făcându-se imediat cercetări, hoții au fost prinși. Ei sunt tinerii Lajoș Schoenberger și Banyai Béela și sunt cunoscuți justiției pentru asemenea isprăvi.

— La Mureșeni., a fost prins țiganul Marton Szabo, din Glodeni, care a dat loviturl la locuințele mai multor țărani din acea comună.

Toți trei au fost înaintați parchetului.

DELA TRIBUNAL. — Acum 2 ani măcelarul Janos Waltz, din piața Mărășești a pătruns prin spargere în librăria „Helicon", de lângă măcelăria sa.

Pe când încerca să spargă sertarul unei mese unde se aflau bani, niște gardieni publici, trecând pe acolo, au observat că rulourile librăriei sunt ridicate. Fiind într'o Duminică, s'au uitat înăuntru și au văzut pe măcelar operând.

Hoțul a fost dat în judecată.

La proces, dovedind cu certificatul medical că e epileptic și iresponsabil, a fost achitat.

UIOARA

DELA PRIMARIE. — Prefectura jud. Alba a aprobat bugetul comunei pe exercițiul 1938-39. Bugetul însumează la venituri 4.243.143 lei. La stabilirea veniturilor s'au avut în vedere, încasările realizate în exercițiul trecut, Astfel, noul buget e complet echilibrat.

IMPUȘCAT DIN IMPRUDENȚĂ. — Pe când păznicul de vânătoare Gh. Sângerean lui Gligor, din Spănlaca, își făcea serviciul prin pădurea Silivașului, mergând cu arma încărcată în mână prin pădure, la un moment dat, arma a alunecat și agățându-se de niște crengi, s'a descărcat, lovindu-l în dreptul inimii.

Victima a căzut moartă.

Parchetul a autorizat înmormântarea.

BĂTAIE. — Ana Crișan și Sofronia Crișan, din sectorul Uioara-de-Sus, au fost crunt bătute de ciobanul Ioan Oltean, din aceeaș comună, pentru că au scos turma de oi a ciobanului, ce păștea pe locul lor, semănat cu grâu.

Intervenind Nicolae Vedean, care se găsea în apropiere, femeile au fost scăpate din mâinile ciobanului furios.

VITE TRĂZNITE.—In timpul unei ploi torențiale ce s'a abătut prin hotarul comunei Silivas, trăznetul a rănit grav pe văcar și a omorît trei vite mari.

ILEANDA

ZIUA TEMPERANȚEI. — In urma măsurilor generale, ziua temperanței s'a serbat în toate comunele din plasa noastră, Dumineca trecută, în prezența tuturor autorităților și sătenilor.

In localitate, ziua temperanței s'a serbat în localul școalei primare, sub președinția protopopului Valeriu Cosma. Au participat reprezentanții autorităților, elevii, premilitarii și numeros public.

Păr. Valeriu Cosma a vorbit despre „Slăbirea moralei creștine și a credinței în Dumnezeu din cauza alcoolului".

Au mai vorbit d-nii Ioan Beșe, inspector școlar și dr. Alexandru Wagner, arătând pericolul alcoolismului.

Cu această ocazie, s'a constituit filiala locală a ligii „Temperanța", cu următorul comitet: Păr. Valeriu Cosma, președinte; d-nii dr. Mihai Mohai, notar public, vice-președinte; Alexandru Ghițiu, funcționar, casier; Alexandru Butuza, ziarist, secretar; dr. Alex. Wagner, medic; Ioan Beșe, inspector școlar, Ion Boroș, șeful secției jandarmi, Dumitru Butuza, primar și d-na Onița M. Butuza, soră de ocrotire, membri în comitet.

ORĂȘTIE

SPARGERE. — In noaptea de 14 Mai, răufăcătorii au săvârșit o îndrăzneață spargere la prăvălia d-lui Ion Herța, din str. Kogălniceanu, furând alimente, tutun și bani.

Poliția anchetează.

PRINDEREA UNUI TEMUT HOȚ. — Sergentul Dionisie Iulescu, dela poliția locală, a reușit — după câteva peripeții — să prindă pe țiganul Vistian Mihai, hoț recidivist din Simeria, care era urmărit, pentru furt, de postul de jandarmi din Simeria.

ELEVII PREMIAȚI DE „TINERIMEA ROMANA". — La concursul recent al „Tinerimei Române", au fost premiați următorii cuncurenți din Orăștie: dela gimnaziul de fete: Lucia Demian, Victoria Gârbofan și C. Mihoc; dela liceul „Aurel Vlaicu": Scrima Pomp., Iacob Lucian, Albu Ionel, Șelmerean Horia și Dobroiu Liviu.

GHERLA

PRIMA CUMINECARE A COPIILOR. — P. S. Episcop dr. Iuliu Hossu a sosit în localitate spre a face prima cuminecare a copiilor din Gherla.

La intrarea în biserică, înaltul prelat a fost întâmpinat de vicarul dr. Virgil Baliban, canonicul Vaida și clerul unit din localitate.

Apoi P. S. Episcop, înconjurat de un sobor de preoți, a oficiat slujba arhierească, după care a predicat despre „Puterea credinței", iar copilașilor le-a vorbit despre însemnătatea actului pe care-l fac azi pentru prima dată în viața lor.

După cuminecare, celor 70 copilași li s'a servit o gustare în localul Reuniunii meseriașilor. A participat și P. S. Episcop dr. Iuliu Hossu, împ